

Komunikat prasowy

Luksemburg, 22 października 2020 r.

UE powinna w pełni wykorzystać potencjał agencji unijnych

Zgodnie z wnioskami ze sprawozdania opublikowanego dziś przez Europejski Trybunał Obrachunkowy agencje odgrywają w UE coraz istotniejszą rolę, lecz ich skuteczność w służbie obywatelom UE powinna zostać wnikliwiej oceniona. Trybunał zaaprobował sprawozdania finansowe za 2019 r. wszystkich agencji UE oprócz dwóch i potwierdził pozytywne wyniki, o których informował w poprzednich latach. Po raz pierwszy Trybunał zbadał również, na ile UE wspomogła agencje w realizacji polityki unijnej dla dobra obywateli. Według kontrolerów konieczne jest poszerzenie sieci kontaktów i zacieśnienie współpracy, a także wprowadzenie większej elastyczności w tworzeniu, funkcjonowaniu i ewentualnym zamykaniu działalności agencji.

– Jak co roku Trybunał zbadał zarządzanie finansami we wszystkich agencjach UE i uznał ich sprawozdania finansowe za zadowalające – **powiedział Alex Brenninkmeijer, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Po raz pierwszy kontrolerzy przeanalizowali też, w jaki sposób agencje przyczyniają się ogólnie do realizowania polityki UE i do współpracy w interesie obywateli. Zasugerowali zacieśnienie współpracy między agencjami, tak aby mogły one stać się ośrodkami wiedzy specjalistycznej i ośrodkami tworzenia sieci kontaktów.

Zarządzanie finansami Kontrolerzy potwierdzili co do zasady pozytywne wyniki dotyczące agencji zgłaszane w poprzednich latach. Wydali oni opinie bez zastrzeżeń w odniesieniu do sprawozdań finansowych za 2019 r. wszystkich 41 skontrolowanych agencji, co oznacza, że sprawozdania te przedstawiają rzetelnie sytuację finansową agencji oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne zgodnie z zasadami rachunkowości. Podobnie Trybunał nie zgłosił prawie żadnych zastrzeżeń co do legalności i prawidłowości dochodów i płatności agencji z wyjątkiem Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) i Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), w przypadku których odnotował pewne problemy dotyczące płatności. Kontrolerzy podkreślili potrzebę dalszego usprawniania zarządzania finansami w agencjach poprzez bliższe przyjrzenie się między innymi kwestiom związanym z postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, konfliktami interesów i procedurami naboru.

Osiągnięte wyniki W ramach wcześniejszych prac Trybunał skoncentrował się na wynikach osiągniętych przez poszczególne agencje, natomiast w tym roku wskazał dwa kluczowe kryteria dla wszystkich agencji UE, które mają wspomóc agencje w skuteczniejszym realizowaniu polityki UE.

Kontrolerzy sprawdzili po pierwsze, czy w cyklu życia agencji występuje wystarczająca elastyczność, by w zmieniającej się sytuacji międzynarodowej agencje te realizowały odpowiednią politykę UE

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

i prowadziły współpracę europejską. W tym zakresie Trybunał wykrył brak elastyczności w odniesieniu do tworzenia, funkcjonowania i – w razie konieczności – zamykania działalności agencji. W niektórych obszarach polityki funkcjonuje wiele agencji, co może prowadzić do nakładania się ich uprawnień lub działań.

Po drugie kontrolerzy zbadali, do jakiego stopnia agencje pełniły funkcję ośrodków wiedzy specjalistycznej i ośrodków tworzenia sieci kontaktów w ramach realizowania strategii politycznych UE i stwierdzili, że potencjał agencji na tym polu nie jest w pełni wykorzystywany. W niektórych agencjach kontrolerzy zaobserwowali nadmiernie skomplikowane lub niesprawne rozwiązania w zakresie zarządzania. Przykładowo zarządy niektórych agencji mają wielu członków, co może zagrażać sprawnemu procesowi decyzyjnemu i prowadzić do znacznych kosztów administracyjnych. Taki skład zarządów pozwala wprowadzić na uwzględnienie opinii wielu krajów w procesie decyzyjnym, nie gwarantuje jednak zaangażowania ze strony państw członkowskich.

W wyniku kontroli Trybunał odnotował też, że niektóre agencje mogłyby realizować powierzoną im rolę w pełniejszym zakresie, gdyby uzyskały większe wsparcie ze strony państw członkowskich, danych sektorów gospodarki, Komisji lub innych agencji. Kontrolerzy stwierdzili też, że wkładu agencji w realizowanie unijnej polityki i unijną współpracę – choć jest on istotny – nie mierzy się precyzyjnie, a obywatelom nie przekazuje się informacji na jego temat. Ograniczony jest także zasięg agencji na szczeblu międzynarodowym – i to pomimo pewnych dobrych rezultatów, przykładowo w lotnictwie i we współpracy sądowej.

Kontrolerzy zwrócili uwagę na niektóre zagrożenia mające skutki zarówno finansowe, jak i dotyczące osiągniętych wyników, takie jak nieodpowiednie zasoby kadrowe i finansowe w niektórych przypadkach. Część agencji jest nadmiernie zależna od wykonawców zewnętrznych przy realizacji zadań o krytycznym znaczeniu, co pociąga za sobą ryzyko dotyczące zamówień publicznych. Inne agencje z kolei prawdopodobnie nie podejmują wystarczających działań – ze względów regulacyjnych lub związanych z zarządzaniem – aby dostosować swoje programy prac lub budżety do szybko zmieniających się okoliczności. Ponadto niektóre agencje cierpią na chroniczny niedostatek zasobów, inne natomiast nie są w stanie spożytkować swojego rocznego budżetu.

Ogólnie rzecz biorąc, kontrolerzy zalecają więc Komisji i agencjom, aby:

- przeprowadzały bardziej wnikliwą ocenę spójności działań agencji na wszystkich etapach cyklu funkcjonowania i odpowiednio dostosowywały przydział zasobów;
- oceniły, jakie elementy zarządzania są nieefektywne, i udoskonalily sprawozdawczość na temat wyników i rozliczalności, tak aby ukierunkować ją nie tylko na działania agencji, ale także na istotny wkład wnoszony przez te podmioty w realizację polityki;
- wspierały dążenia agencji do prowadzenia działalności w charakterze ośrodków wiedzy specjalistycznej i ośrodków tworzenia sieci kontaktów w odpowiednich obszarach polityki.

Informacje ogólne

Agencje UE cechują się zróżnicowanymi strukturami zarządzania, mandatami i powierzonymi im zadaniami. Na przestrzeni lat UE powołała szereg agencji z myślą o sprostaniu różnym wyzwaniom. Większość agencji jest finansowana niemal w całości z budżetu UE, a Europejski Trybunał Obrachunkowy zapewnia przejrzystość zarządzania finansami agencji, kontrolując ich sprawozdania finansowe. Trudniej jest jednak ocenić, na ile skutecznie agencje realizują swoje mandaty, co Trybunał podkreślił w kilku przeprowadzonych kontrolach wykonania zadań dotyczących poszczególnych agencji. W minionych latach kontrolerzy wielokrotnie wskazywali na potrzebę usprawnienia zarządzania, zwiększenia rozliczalności i poprawy sprawozdawczości dotyczącej osiągniętych wyników. W bieżącym roku po raz pierwszy Europejski Trybunał Obrachunkowy uzupełnił swoje sprawozdania

roczne dotyczące finansów agencji UE ogólną oceną warunków, w jakich agencje realizują działania na rzecz Unii, państw członkowskich i obywateli.

Sprawozdanie roczne dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2019, szczegółowe poświadczenia wiarygodności dla każdej agencji i sprawozdanie specjalne nr 22/2020 pt. „Przyszłość agencji UE – istnieją możliwości, by zwiększyć elastyczność i zacieśnić współpracę” są dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem Claudia Spiti – E-mail: claudia.spiti@eca.europa.eu – Tel. kom.: (+352) 691553547